

ЗАГАРТОВАНІ ДОЛІ

Опитано **50** українських військових, які брали участь у російсько-українській війні на Донбасі в 2014 – 2015 роках.

Вибірка: **«достойна людина» + усвідомлення свого завдання на війні як місії воїна-захисника.**

35 з опитаних бійців пішли на фронт за власною ініціативою, решта – за визначенням самих респондентів – **«добровільно по мобілізації».**

24 з опитаних військовослужбовців знають, що в їх роду були постраждалі від Голодомору та сталінського терору.

Мотивація українських військовослужбовців

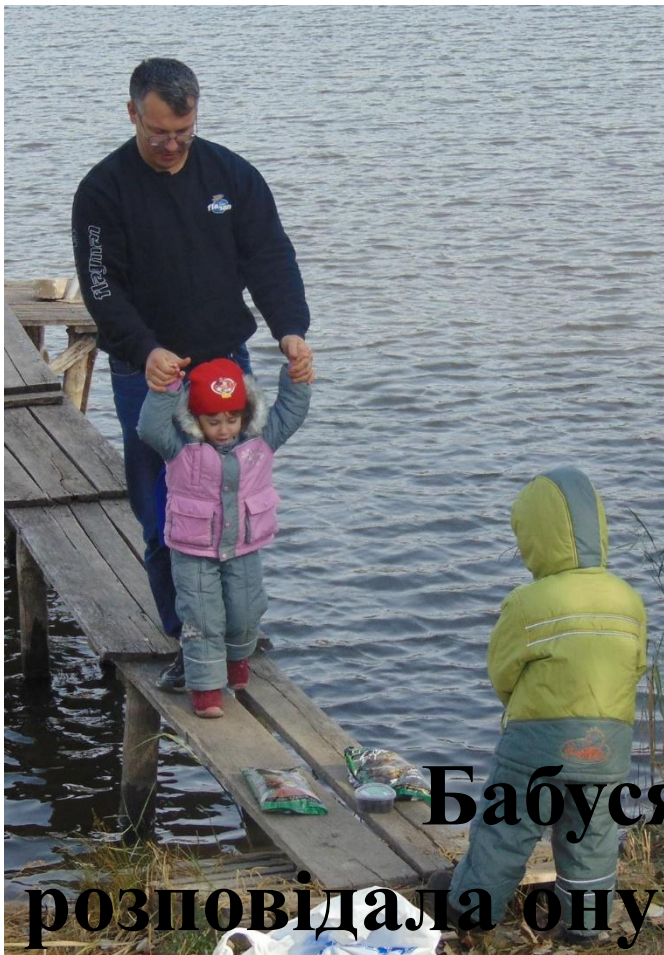
2 березня 2014
року

Захистити свій дім
Зберегти територіальну цілісність
«Дети...»
«чтобы было спокойнее потом»
Захистити національну гідність
Бути господарем свого життя
Відновити справедливість
«Лучше я буду воевать...»
Бути патріотом на ділі
Захистити свій світ
Відстояти свободу

«Мотивів буде рівно стільки, скільки людей там зараз... У кожного свій мотив, і це основа того, що вони там стоять, усі разом, насмерть»

Степан Клімов, 17 ОТБр, 1976 р.н.

Захистити свій дім

Віталій Іваненко, 43 ОМШБ, 1974 р.н.:

«С мая я себя очень-очень неспокойно чувствовал по этому вопросу. В душе у меня все кипело... меня не Крым волновал тогда, меня волновал Донбасс – это под боком совсем»

Бабуся Віталія з села Кам'яно-Зубилівка

розповідала онуку про Голодомор:

«Тогда слова этого [Голодомор] не было... Рассказывала, что ели все подряд. Варили... лободу... Якийсь хліб пекли там чи з висівок чи с опилок, не знаю. Наверное, с висівок. Говорила, что їли і кішок, і собак, і крис їли. Казала, що

своїх дітей їли

Відновити справедливість

Михайло Білий, 17 ОТБр, 1966 р.н.:

«Моя старшая дочь на тот момент жила в г. Донецке... Она мне позвонила: «Папа, а ты знаешь, что происходит в Донецке? Под наш дом подъехал танк...» Я очень хотел прийти в Донецк, и взятыми у дочери ключами открыть квартиру, которую сам

М. Білий» 17 років мешкав у Криму, 13 – у Донецьку. Його батько,

1927 р.н., пережив Голодомор:

«Сынок, знаешь почему я выжил в Бухенвальде? Я большой разницы в моей жизни до Бухенвальда и во время

«Дети... чтобы было спокойнее потом»

Андрей Савченко, полк «Дніпро-1», 1968 р.н.:

«...было я то, что нужно было сделать, я сделал. У меня хорошие условия проживания... Меня это устраивает. Мои дети – да... Сын у меня уже достаточно взрослый, участвовал уже в этих событиях даже раньше меня.»

Когда ОДА пытались тут захватывать, он уже был со стороны украинской. Мы собирались обсуждать эти события и с его стороны был вопрос: «А когда ты готов...?» »

«Он [дід] рассказывал интересные вещи, за Голодомор, за своего непосредственно деда... Дед [прадід] сам промышлял – колодцы рыл и, мало того, он работал на мукомольне или что-то такое. Знал это дело, по край-ней мере. Он опускал... мешки с мукой в воду, хранил затопленными в колоде. Оказывается мука когда

и територіальну цілісність

Галапов, 17 ОТБр, 1963 р.н.:

подій у Криму... виникав дуже
неприємний прецедент, який давав
сть не стільки хапнути Крим, а й
они. Пам'ятаєте, Жиринов- ський
вся до урядів сусідніх країн, мовляв,
давайте Україну поділимо? ...Як історик я розумів реальну
загрозу цього»

**Репресій зазнав прадід Сергій Казаров, вірменин. Переїхав у
Російську імперію 12-річним хлопцем з Північного Ірану. Прадіда
звинувачували в шпигунстві на користь Ірану. Прабабуся Таїсія,
1904 р.н., із с.Макарти (зараз м.Бердянськ) пережила Голодомор**

**На фото:
прадід Д.
Талапова –
Сергій Казаров
та його
дружина Таїсія.
Із ними трое
молодших
дітей**

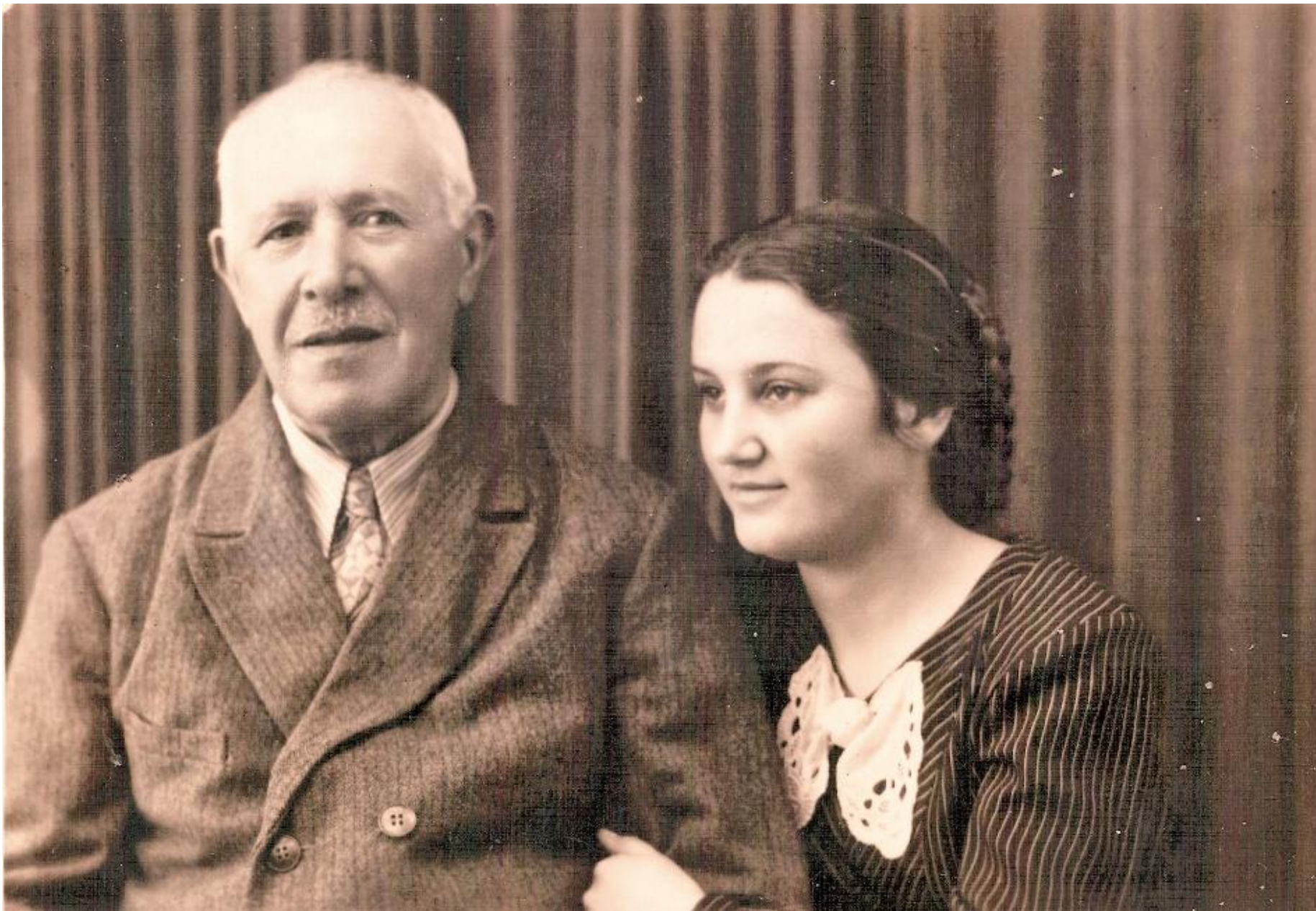
**Усього в родині
було 14 дітей,
вижило 9.
Найстарша – стоїть
– Анна.
Сидять: ліворуч –
бабуся Д.Талапова
Патя (Клеопатра),
праворуч – дід
Коля – він був
наймолодший.**

Рятуючись від репресій, родина Казарових вирішила емігрувати

**Родина Дмитровських.
На фото дід Д. Талапова по материнській лінії**

Прадід Сергій Казаров із мамою Д. Талапова Зоєю. 21 червня 1954 р.

Захистити національну гідність

Павло Петєлін, 93 ОМБр:

«Раз уж страна наша существует, то надо ее защищать. А если мы не будем ничего

делать, то грош нам цена как нации, как П.Петєлін родом із с.Сурсько-Литовське. По материнській лінії походить із заможних селян. Одного разу, почувши як Павло скаржится на важке життя, його дід сказав: «Ти іще смаженого вовка не бачив», і повів на горище, де було повно лантушків із сухарями на «чорний день».

«В 1933 году моя семья не голодовала только из-за того, что дедушка моего дедушки был очень запасливым мужиком, и вовремя от советской власти успел укрыть определенное

**Українська армія на
початку війни з
Росією. Творчість
бійців
93 ОМБр**

«Лучше я буду воевать»

Владислав Безпалько, полк «Дніпро-1», 1976 р.н.:

«Я иду за людей, за свою землю. Чтобы война не пришла ко мне, чтобы мой сын не пошел на войну. Лучше я буду воевать, потому что я это умею. Я два года проработал охранником, из них полгода –

теплохранителем»

Дізнався про Голодомор із розповідей бабусі Оксани Григорівни, 1919 р.н., яка жила в селі в Полтавській області. Мама бабусі була панського роду, але закохалася в бідного чоловіка. Кохання, яке зробило панянку біднячкою, врятувало її під час революції. Маючи освіту, працювала в конторі й, дізнавшись, що будуть забирати продукти, попередила рідних, щоб захорали. Вони не вірили: «Як це

Євдокія Іллівна Рябокiнь вчилася в Інституті благородних дiвиць, де панянок навчали грамотно писати, правильно розмовляти, шити, танцювати...

Батьки сватали її за військового, але дiвчина відмовилася іти за нелюба.

Її обранець майстровий Гриць

Король був по-королівськи

вродливий, але не мав грошей на

весільний костюм, тож одяг позичив

у знайомих, які наступного дня

прийшли та на очах молоді

розповіли про справу її батька.

1914 рік. Дівчата проводжають хлопців на Першу

Бути патріотом у дії, а не на словах

Євген Луняк, 1 ОТБр, 1977 р.н.:

«Я розумів, що нашій державі треба час, щоб отямитися від раптового нападу сусіда, якого довгі роки вважали братом... Мені соромно було б, як чоловіку, ховатися за університетську кафедру й пропагувати патріотизм лише на словах. Я вирішив продемонструвати свої принципи на ділі. На початку березня 2014 р. я пішов до військкомату...»

Про голод 1930-х Є.Луняк знає від своєї бабусі по матері Квітки Надії Федорівни з Таромського.

**Квітка (Ярошенко)
Надія Федорівна (1911-1991)
та її чоловік
Квітка Іван Харитонович
(1908-1980).**

Бабуся та дід Є.Луняка
познайомилися в с.Таромському,
куди в 1932 р. переселився Іван
Харитонович із рідного села
Кишеньки на Полтавщині, де від
голоду померла його сестра.
Чоловік влаштувався працювати на
заводі. У Голодомор померли також
матір та сестра Надії Федорівни.

Захистити український світ

Анатолій Скочко, 39 ОМПБ, 1971 р.н.:

«...На Донбасі перші «зелені чоловічки» оголошують про створення “Донецької республіки”. Спочатку це сприймається як якийсь жарт. Але з подальших подій стає

зрозуміло, що це початок чогось, що ні в якому разі не повинно було трапитись. Це війна...»

Бабуся по матері Олександра Федорівна Деркач, 1910 р.н., 13 с.

Шульгівка Петриківського району, пишалася дівочим прізвищем Науменко, бо мала козацькі корені. До «розкуркулення» мали добре господарство – 4 корови, 3 коней. Але «прийшли голодранці» з прапорами й усе забрали. У 33-му харчувалися травою, їли кору з дерев, крали колоски на колгоспних полях.

Інша бабуся Франциска, 1915 р.н., була з польського роду Осінських.

Захистити свободу

Володимир Дубченко, 25 ОПДБр, 1985 р. н.:

«Я против совковости – я это вижу в несвободе
взглядів ...Мне важна моя свобода в соціальному
пространстві. Свобода висказувань, свобода
думки, свобода культури... Я принципіально
проти того, що відбувається [війна], але якщо воно
заварилось, пускай уже процес пройде до кінця.

Роду В. Дубченка є козацьке коріння, російське,

українське, турецьке, грузинське... Висока, блакитноока
тому що я хочу спокійно спілкуватися з росіянами,
європейцями, поляками...»

бабуся по мамі Софія Зелена походила з гетьманського роду.

Вона нікому нічого не розповідала. Після приходу комуністів
увесь час переховувалась. Інша бабуся, 1926 р.н., походила з

помісних дворян Жаворонкових. Її дідуся-священника та

батька розстріляли. В архіві КДБ знайшлася слідча справа, де

Бути господарем свого життя

Анна Стецько, батальйон «Айдар», 1981

р. н.:

«Україна – мій дім, який має власників та межі, а тут сусіди прийшли й розказують як чий ліній предки А. Стецько походять із нам жити»

ласті. Родина була велика, але

. діти, померли з голоду.

на Тарасовича Зелен-

но до 10 рр. та 5 рр. заслання за

Батька
ського,

створення українського патріотичного гуртка в Красноградському педагогічному училищі.

По батьковій лінії прадід Анни у 1930-х був «активістом», ходив по хатах, забирав зерно. Прийшов і до своєї хати, поставив до стінки жінку та доньку: «Розстріляю, якщо не віддасте».

**На фото –
дідусь
А. Стецько
Семен
Тарасович
Зеленський
грає роль в
самодіяль-
ному театрі.
Період його
перебуванн
я на
засланні.
Приблизно
1954 рік.**

**Степан Олександрович
Матієнко (крайній ліворуч)
був засуджений, бо
працював на цукровому
заводі пожежником, коли
завод захопили німці під
час Другої світової війни**

**Відбуваючи покарання у
Воркуті, С. Зеленський
зустрів майбутню дружину –**

Починаючи з цього моменту

Повернувшись із заслання, Семен Зеленський не змінив

СТРАХ

ГОЛОДУ

«У мене, знаєте, є якийсь таке накопичення нездорове. У мене, коли я заходжу в супермаркет, навіть не голодний, я завжди купую більше їжі, ніж потрібно... І у мене вдома там склади: цукру, круп, такого, те що не псується, що може довгий час лежати. Для мене дуже важко – це викидати їжу... Я краще її з'їм. Навіть коли їжа пропала».

Віктор, 34 роки,

родом із села Гречані Поди
Дніпропетровської області

